

mirador català

Govern d'excepció

Carme Ferré Pavia

Els primers cent dies del govern català de la coalició d'esquerres han estat sens dubte un període que pocs gosarien no considerar excepcional. L'executiu es va formar després d'un procés negociador llarg i tortuós, no exempt de tibantors; s'ha viscut permanentment en campanya, i s'acaba amb un govern d'esquerres a l'Estat espanyol, a Catalunya i encara a molts pobles catalans. El futur de l'anomenat tripartit es presenta a priori favorable al president Maragall, en la sortida del túnel de pressió que han significat situacions que per si soles mereixen un estudi detingut. Després de vint-i-tres anys de pujolisme s'han patit els darrers temps de la majoria absoluta del Partit Popular, una campanya electoral bruta, la dimissió del conseller en cap del tripartit, l'atemptat d'Al-Qaida de l'11-M i la caiguda del PP per l'abús de manipulació informativa i els desenganys acumulats per una part de la ciutadania.

L'evidència matinerà, que el paràgraf anterior també mostra, és la impossibilitat de viure amb normalitat una certa autonomia política, per molt constitucional que sigui. L'anomenat *cas Carod* i les seves conseqüències han fet palès com la campanya electoral espanyola va tenir en gran part l'escenari a Catalunya, com els valors espanyols s'han filtrat finalment en la política catalana sense remei i com els mitjans de comunicació han reproduït aquest seguidisme amb més o menys identificació. En la ressaca de l'atemptat d'Al-Qaida, quan el nom d'ETA només planava en la cartilla del govern d'Aznar, hi ha qui a les pàgines dels diaris catalans aprofitava per reeditar el llinxament de Carod-Rovira.

Una altra cosa és que l'exconseller en cap hagi estat tan digne com s'esperava i menys humil del que caldria: una cosa són els càrrecs als partits i l'altra els públics. En uns països en què es dimiteix poquíssim, acceptar que un error en l'assumpció de la representació pública produeix una inhabilitació hauria de ser un honor. Malgrat això, al líder republicà els resultats electorals li van ser tan favorables com el seu partit esperava abans de l'afer que el va apartar del càrrec que exercia.

LES PINCES

Com qualsevol govern de coalició, el tripartit català presenta reptes de cohesió interna i d'imatge pública. Després de tants anys de govern de Convergència i Unió –una altra coalició que va haver d'aprendre a gestionar bé la dinàmica de presentar-se en públic sense gaires fissures–, el nou govern de la Generalitat i d'altres organismes de govern han de fer vots de disciplina. Sense renunciar a la independència de criteri és difícil presentar-se com un govern unitari, tot i que això és absolutament necessari per generar credibilitat i confiança en la capacitat que els dirigents tinguin d'anteposar el poble o el país al partit.

A més d'aquest handicap de partida, en els seus primers cent dies de vida el govern s'ha vist sotmès a la pinça del Partit Popular, entestat a emprendre a Catalunya el que va aconseguir a Euskadi amb la il·legalització de Batasuna i la suspensió d'*Egunkaria*, i a la pinça de CiU, en el seu paper de legítima oposició. No tots l'han vista, però, tan responsable com es ven. En primer lloc, per conti-

nuar, fora del govern, utilitzant la imatge que és principalment CiU qui representa Catalunya; en segon lloc, pel seu paper «a l'espanyola» en l'afer Carod i en tercer lloc, per la identificació amb el PP a l'hora d'atribuir a ETA l'atemptat de Madrid, que ha reportat a Aznar ésser la riota internacional.

Atès que la victòria del Partit Socialista es va basar en els resultats de Catalunya, Madrid i Andalusia, serà una tria difícil per al Partit Socialista veure en quins suports es podrà recolzar sense molestar alguns territoris que l'han dut a la victòria pel càstig que van infligir al Partit Popular. A Catalunya el PP, tothom ho sap, va perdre la meitat d'escons al Congrés i s'ha quedat sense representació a Lleida i a Girona.

ELS TEMES CONFLICTIUS

El cas Carod i la «correcció» de forces que aquest va imposar al si de l'executiu català, és a dir, la recuperació de terreny controlat pels socialistes, ha reforçat una dinàmica previsible: la dificultat de trobar acords en la gestió de temes que mostren el contingut ideològic del govern amb més claredat que uns altres. La presència social i cultural exterior de Catalunya, per exemple, i sobretot el model de ràdio i televisió i la gestió de les infraestructures en serien els més destacables.

La conformació del consell d'administració de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió i la tria dels càrrecs directius dels mitjans públics han mostrat com és de difícil que els partits optin per confiar en la independència dels professionals. Un símptoma ben preocupant va ser la tornada al blocs d'informació electoral tal com s'havien minutat abans, arran del recurs que CiU va interposar a la Junta Electoral. Això ha significat que el criteri del vot s'imposi al de la noticiabilitat, la qual cosa va provocar una vaga de signatures dels treballadors dels mitjans públics de Catalunya el 4 de març passat. Si la derrota d'Aznar pel càstig al seu intent de cop mediàtic no ha fet veure que una contesa electoral també es pot perdre a la televisió,

és que ens falten diòptrics. La lliçó hauria de ser que una informació independent és la que menys distorsiona els resultats electorals, sigui qui sigui qui en tregui benefici a curt termini.

La influència de les infraestructures en l'articulació territorial i la sostenibilitat ambiental ha fet que aquestes es dibuixen com un dels temes on l'acord dins el govern català ha trobat més entrebancs. Les obres heretades de l'etapa convergent, els compromisos adquirits i la dificultat d'articular un territori tan humanitzat, desforestat i estret en una petita franja costanera han portat molts maldecaps a les diferents conselleries. Una de les obres més polèmiques, el túnel de Bracons, es va desencallar al març després d'una convocatòria extraordinària del govern a Tarragona. La trobada de l'executiu català a les seus de la Generalitat en altres demarcacions no haurà agradat a qui creu que el govern d'esquerres ens sumeix en un «encaix anacional».

Feia més de vint anys que el govern de la Generalitat no es reunia fora de Barcelona, i això que quasi ja hem arribat a la *Catalunya ciutat* que preconitzaven els noucentistes. La solució de Bracons pot donar el to del que serà el marge d'actuació del govern: després d'un acord amb «discrepàncies», és dir, amb l'oposició d'ERC i ICV, les obres han continuat, amb una certa reducció de l'impacte ambiental. Més enllà del túnel, els parcs eòlics, l'autovia Castelló-l'Hospitalet de l'Infant –que suposa el desdoblament de la N-340 i la pressió sobre molts pobles costaners–, o el futur del PHN amb els governs socialistes a Catalunya i Madrid, continuaran duent polèmica per a un govern on nien sensibilitats molt diferents.

DRETES I ESQUERRES

A pesar que en el tema de les infraestructures l'acord és gairebé impossible, no vol dir que aquest centenar de dies no hagin portat resolucions que sí que han acontentat l'electorat d'esquerres. El món que dóna suport a l'educació pública ha acollit amb alegria el control de les

escoles concertades, vistes com un privilegi encobert, ja que compten amb uns recursos que reverteixen en el bastiment de la imatge d'unes escoles de primera i unes altres de segona. De fet, l'educatiu és un dels àmbits que més espera del canvi de govern a l'Estat espanyol: la Llei de qualitat, els nous plans d'estudi universitaris europeus, el paper de la religió a l'escola i encara el control d'escoles privades per part de grups catòlics integristes hauran de veure's reformulats.

Hi ha qui ha qüestionat que veritablement sigui d'esquerres l'eliminació de concerts escolars, la paraltització de les obres a Bracons per discutir-ne el futur, l'oposició a la interconnexió de xarxes hídriques o a la cogeneració (un eufemisme per a les centrals tèrmiques de nova generació, igual que s'ha dit «gasificació» a la crema de pneumàtics o s'ha amagat la crisi darrere la «desacceleració» o els acomiadaments amb els ERO, Expedients de Regulació d'Ocupació). Mentre que és comprensible que molts haguessin preferit el govern nacionalista de CiU i ERC, no ho és gens que algunes veus hagin volgut desacreditar propostes del govern tot denunciant el seu pretès conservadorisme.

Si no li trobem un altre nom, de moment és d'esquerres protegir zones amb mesures que frenin una exagerada expansió urbanística, oposar-se al transvasament de l'Ebre, vetllar per la sostenibi-

litat ambiental com una aposta pel desenvolupament econòmic a llarg termini. És d'esquerres voler un sistema educatiu igualitari, públic i laic en el respecte ecumènic; ho és també recuperar els 40.000 expedients silenciats del programa Viure en Família de suport a les llars amb avis dependents, o buscar figures de mediació entre propietaris i *okupes*.

Si es pot col·laborar amb el govern aragonès per a la gestió del patrimoni natural, això vol dir que, a més de tenir un govern amb més o menys sentit «nacional», l'articulació de polítiques dins el marc dels Països Catalans dependrà del color polític de les comunitats veïnes, ja que les realitats pancatalana i espanyola se superposen sense que ens puguem dividir en existències històriques paral·leles i simultànies.

Acabat l'estat d'excepció després dels resultats de les eleccions del 14 de març, el govern de la Generalitat té reptes de funcionament que encara poden variar en funció de la composició del govern de l'Estat. Una cosa, però, ja és clara: s'ha acabat el toc de queda. Tant els líders com els votants del PP es van acomiadar amb referències a la unitat d'Espanya i si el PSOE no vol contrariar a qui ha representat una de les claus del seu èxit, haurà de fer equilibris igual de trontollants que els del tripartit.